

## คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๘

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม

## ข้อเท็จจริง

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เรื่อง รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม จนครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ พรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการแล้ว เมื่อพรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑



LIRT

**กระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ****กระบวนการพิจารณาที่ผ่านมา**

๑. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้แจ้งผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

๒. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม ไว้ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเวลาสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศและส่งสำเนาหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไปยังพรรคประชาชนธรรมอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๕ วรรคสอง

๓. ต่อมา ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ยอมรับตามข้อกล่าวหาของผู้ร้อง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม และศาลรัฐธรรมนูญได้รับหนังสือในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๘

**ข้อกฎหมาย****พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑**

**มาตรา ๒๕** “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

**มาตรา ๖๕** “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้”

๑) ๓) ๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒



LIRT

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯ ล ฯ

### คำวินิจฉัย

ปรากฏข้อเท็จจริงและหลักฐานจากการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญรับฟังได้ว่า นายทะเบียน พรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรมดา มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และมีหนังสือที่ ลต.(ทบพ) ๐๔๐๑/๖๗๒๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เรื่องรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชน ให้นำพรรคประชาชนทราบและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคือ ภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนครบกำหนดวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ พรรคประชาชนต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคประชาชนอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาแต่ปรากฏว่า พรรคประชาชนมิได้ดำเนินการใด ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ฯ แต่อย่างใด จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งให้พรรคประชาชนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา รวมทั้ง ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญพร้อมแจ้งให้พรรคประชาชนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอีกครั้งหนึ่ง หัวหน้า พรรคประชาชนได้ยื่นคำชี้แจงยอมรับตามข้อกล่าวหา และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบ พรรคประชาชน จึงฟังเป็นที่ยุติได้ว่าเป็นกรณีที่มีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



LIRT